

Models, influències i pervivències

1. En un frontal d'altar, la manera d'estructurar les escenes relacionades amb els diferents episodis de la vida i el martiri del personatge central pot ser diferent i per tant hi ha diversos models. Busca exemples de frontals d'altar del temps del Romànic que compleixin el model que et proposem. Digues el nom, autor, cronologia, tècnica, i ubicació original i actual.
2. El Frontal d'Avià i el frontal de Cardet (MNAC) són dues peces d'estructura, iconografia i cronologia similars entre les quals podem establir diversos paral·lelismes. A l'hora, però, existeixen entre elles algunes diferències. Investiga i observa ambdós frontals d'altar establint entre ells un diàleg per esbrinar semblances i diferències. Parleu, per exemple, sobre la gestualitat de les figures, les expressions dels rostres, els plecs de les robes, la gradació del color, ...
3. Un dels temes més destacats reflectits al Frontal d'Avià és el tema de la maternitat. Aquest tema va ser àmpliament repetit al llarg de l'Edat Mitjana amb la idea d'apropar els fidels a una Maria molt més humana que podia arribar a mostrar i demostrar els sentiments que li eren propis i pressuposats a qualsevol mare. Ara pensem de quines altres maneres s'ha representat la maternitat al llarg de la Història: busqueu com s'ha representat aquest tema en l'Art d'altres èpoques, fins arribar a l'art contemporani, i quin tipus de sentiments traspuen en cada època. Podeu utilitzar la fotografia, el dibuix, l'escultura o qualsevol altre mitjà per mostrar, més que allò físic (gestualitat, expressions dels rostres, postures corporals, ...), altres aspectes com poden ser la sensació de protecció o les complicitats que es poden tenir amb les mares.

4. A l'interior de l'església de Santa Maria del poble d'Avià (proper a Berga) podem veure avui dia una reproducció del frontal d'altar d'aquesta església que en l'actualitat es custodia al MNAC de Barcelona. Potser coneixes, a més, el cas del vídeo mapping de Sant Climent de Taüll que es va inaugurar el 2013 i que recrea digitalment la policromia de l'absis d'aquella església romànica (la pintura original es pot contemplar al MNAC de Barcelona). Segurament, a més, has sentit a parlar de la infraestructura que reproduceix les pintures de la cova d'Altamira. Aquests i d'altres exemples ens porten a parlar sobre les reproduccions de les obres d'Art. Llegeix el següent fragment del text de Walter Benjamin (1892 – 1940) *La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica* i respon les preguntes quan acabis.

“[...] Resumiendo todas estas deficiencias en el concepto de aura, podremos decir: en la época de la reproducción técnica de la obra de arte lo que se atrofia es el aura de ésta. El proceso es sintomático; su significación señala por encima del ámbito artístico. Conforme a una formulación general: la técnica reproductiva desvincula lo reproducido del ámbito de la tradición. Al multiplicar las reproducciones pone su presencia masiva en el lugar de una presencia irrepetible. Y confiere actualidad a lo reproducido al permitirle salir, desde su situación respectiva, al encuentro de cada destinatario. Ambos procesos conducen a una fuerte conmoción de lo transmitido, a una conmoción de la tradición, que es el reverso de la actual crisis y de la renovación de la humanidad. Están además en estrecha relación con los movimientos de masas de nuestros días. Su agente más poderoso es el cine. La importancia social de éste no es imaginable incluso en su forma más positiva, y precisamente en ella, sin este otro lado suyo destructivo, catártico: la liquidación del valor de la tradición en la herencia cultural [...].

Conviene ilustrar el concepto de aura, que más arriba hemos propuesto para temas históricos, en el concepto de un aura de objetos naturales. Definiremos esta última como la manifestación irrepetible de una lejanía (por cercana que pueda estar). Descansar en un atardecer de verano y seguir con la mirada una cordillera en el horizonte o una rama que arroja su sombra sobre el que reposa, eso es aspirar el aura de esas montañas, de esa rama. De la mano de esta descripción es fácil hacer una cala en los condicionamientos sociales del actual desmoronamiento del aura. Estriba éste en dos circunstancias que a su vez dependen de la importancia creciente de las masas en la vida de hoy. A saber: acercar espacial y humanamente las cosas es una aspiración de las masas actuales tan apasionada como su tendencia a superar la singularidad de cada dato acogiendo su reproducción. Cada día cobra una vigencia más irrecusable la necesidad de adueñarse de los objetos en la más próxima de las cercanías, en la imagen, más bien en la copia, en la reproducción. Y la reproducción, tal y como la aprestan los periódicos ilustrados y los noticiarios, se distingue inequívocamente de la imagen. En ésta, la singularidad y la perduración están imbricadas una en otra de manera tan estrecha como lo están en aquella la fugacidad y la posible repetición. Quitarle su envoltura a cada objeto, triturar su aura, es la signatura de una percepción cuyo sentido para lo igual en el mundo ha crecido tanto que incluso, por medio de la reproducción, le gana terreno a lo irrepetible. Se denota así en el ámbito plástico lo que en el ámbito de la teoría advertimos como un aumento de la importancia de la estadística. La orientación de la realidad a las masas y de éstas a la realidad es un proceso de alcance ilimitado tanto para el pensamiento como para la contemplación”.

- a. A què es refereix l'autor quan parla de l'"aura"? es tracta d'alguna cosa associada únicament a l'obra artística?
- b. Per què creu Benjamin que en l'època actual l'obra d'Art ha perdut l'aura que la caracteritzava en el passat?
- c. Creus que hi ha raons per lamentar aquesta pèrdua de l'aura?
- d. Ens hem de lamentar per la difusió sense límits de les obres d'Art?
- e. La reproducció tècnica ha permès a molta gent apropar-se a obres d'Art que, si no hagués estat així, no hauria arribat a conèixer mai, però alhora està desproveint els originals de la seva aura. Seria possible imaginar una nova forma d'experiència estètica que renunciï a cercar l'aura de l'obra? O estem perdent així alguna cosa essencial que caldria mirar de recuperar?